

1. סין- חברה, מדינה, פוליטיקה וכלכלה

● אוכלוסיה: אוכלוסיית סין מונה 1,385,000,000 איש, ומדובר על המדינה בעלת מספר האזרחים הגבוה ביותר בעולם. 47.9% מאוכלוסיית סין בין הגילאים 25-54, ולמעשה 60% מכלל אוכלוסיית סין הינם בין הגילאים 15-54, קרי גיל העבודה המרכזי. אוכלוסית סין ברובה מזוהה עם שושלת ההן (91%) והייתר הינם מונגולים, מוסלמים, טיבטים, קזחים וזרמים אחרים הנחשבים למיעוטים כאשר כל קבוצה נאמדת ב- 1% בקירוב. בישראל לעומת גודל האוכלוסייה נאמד ב- 8,049,000 אנשים כלומר אוכלוסיית סין גדולה מישראל פי 172. רק 52% מכלל אזרחי המדינה נמצאים בין הגילאים 15-54 – גיל עבודה מרכזי. החלוקה האתנית בישראל מגלה כי אומנם ישנו רוב יהודי במדינה הנאמד ב- 75%, אך רוב זה איננו מכריע ויציב כמו בסין, וקבוצת המיעוט הגדולה ביותר בישראל – המוסלמים, מהווים 17% מכלל האוכלוסייה. הבדלי האוכלוסייה מעידים כי בסין ישנה יציבות דמוגרפית טובה יותר מאשר בישראל, והיא נהנית על פניו מכוח עבודה צעיר יותר מאשר בישראל (OECD, 2015)

● שטח: שטחה של סין הינו 9 מיליון קילומטר רבוע – עובדה שהופכת את סין כמדינה הרביעית בגודלה בעולם. לעומת זאת, שיטחה של ישראל נאמד ב- 22 אלף קילומטר רבוע, המציב אותה במקום 154 בעולם מבחינת גודל. משמעות הדבר היא כי הגודל הרב של סין מאפשר לה על פניו נגישות טובה יותר למשאבי טבע ופזור אוכלוסייה רחבה יותר, אולם הדבר מחייב לפתח אזורים בלתי מיושבים (OECD,2015).

● מטבע: המטבע הסיני הינו "יואן", ושערו ביחס לדולר נאמד ב- 6.14 יואן, ואילו האינפלציה במדינה נאמדת על 2% (מחירים לצרכן) בשנת 2014. המטבע המקומי של ישראל הינו "שקל חדש", ושערו ביחס לדולר נאמד ב- 3.58 ש"ח, ואילו שיעור האינפלציה נאמד ב- 0.5% (מחירים לצרכן) שנת 2014 (The World Bank, 2014).

תמ"ג: התמג (תוצר לאומי גולמי) של סין נאמד 10.3 טריליון דולר (עם אחוז צמיחה של 7% בשנה – אחוז הצמיחה מהגבוהים בעולם קל וחומר בקרב המדינות המפותחות), כאשר התמג לנפש נאמד ב- 12,000. לעומת זאת התמ"ג של ישראל נאמד ב- 268.5 מיליארד דולר (עם אחוז צמיחה של 2% בשנה), תמ"ג לפי נפש הינו 32,700 בשנת 2014. כלומר ניתן להבחין כי מבחינת שיעור תמג לנפש ישראל נחשבת ליצרנית גדולה יותר מבחינת סין (The World Bank, 2014).

● שיטת המשטר: שיטת המשטר בסין הינה שיטה קומוניסטית כאשר השלטון מועבר בירושה בתוך המפלגה, ואין בחירות כלליות מסודרות בסין. לשיטה זו ישנה השפעה מכרעת על התמורות שחלו בכלכלה הסינית (יפורט בהמשך). המשטר בישראל הינו משטר פרלמנטרי דמוקרטי והשלטון מתחלף כל 4 שנים בעקבות בחירות כלליות. זאת אומרת כי השלטון לא מועבר בירושה והוא איננו משוייך באופן היסטורי לאדם, קבוצה, או מפלגה פוליטית (CIA World Factbook, 2015).

● ערים מרכזיות – מדינית ועסקית: עיר הבירה של סין הינה בייג'ין ושם ממוקמות השגרירויות והפרלמנט הסיני. עיר זו נחשבת לעיר מרכזית מבחינה כלכלית, תרבותית וחברתית, אך ניתן לזהות ערים אחרות כדוגמת שנחאי עם 22 מיליון תושבים (ביג'ין עם 19 מיליון), טיאנג'ין – 11 מיליון תושבים. למעט בייג'ין, רוב

הערים המרכזיות של סין שוכנות על קו החוף, דבר המאפשר להם לפתח במידה רבה כלכלה ימית ולעסוק רבות ביבוא ויצוא. בישראל, עיר הבירה הינה ירושלים ושם יושב הפרלמנט. מכיוון שירושלים נחשבת לעיר כבושה (בחלקה) אין נציגויות דיפלומטיות משמעותיות בעיר זו. המרכז הכלכלי והדיפלומטי של ישראל הינה העיר תל-אביב ושם ממוקמות מרבית הנציגויות הרשמיות הבינלאומיות. על אף חשיבותה של העיר תל אביב, הערים המרכזיות מבחינת גודל אוכלוסיה הינן (בסדר יורד) ירושלים (850 אלף תושבים); תל אביב (חצי מיליון תושבים); רישון לציון (240 אלף תושבים). ערי הנמל של ישראל הינן חיפה, אשדוד ואילת אך ערים אלה נופלות במספר התושבים והן בהיקף הפעילות הכלכלית ביחס לעיר תל אביב.

● תעשיות עיקריות: התעשייה העיקרית בסין מבוססת על ייצור כלי תחבורה, צעצועים ואלקטרוניקה, ושימוש משמעותי במשאבי טבע (כריה ועיבוד). לעומת זאת התעשייה בישראל מבוססת במידה רבה על מחקר ופיתוח של מוצרי טכנולוגיית עילית. ישנה גם תעשיית נייר, פוספטים, מזון ומשקעות, כימיה, ופלסטיק. כלומר ניתן להבחין כי התעשייה של סין מחייבת במידה רבה ידיים עובדות והשכלה יחסית נמוכה, בעוד שהתעשייה של ישראל מחייבת השכלה גבוהה והסמכה רשמית של מוסדות לימוד (CIA World Factbook, 2015)

2. אבני הדרך המרכזיות בכלכלה הסינית

בסוף שנות – 50, לאחר שנים וחצי עשורי מלחמת אזרחים, המפלגה הקומוניסטית בסין עלתה לשלטון. לאירוע זה ישנה השפעה מכוננת על המדיניות הכלכלית, פוליטית, מדינית וחברתית בסין, ולמעשה כל תפקודה של סין המוכר לנו כעת, מושפע באירוע זה. כתוצאה מההפיכה הקומוניסטית, סין התרחקה ממדינות מערביות (Naughton, 2008).

רק במהלך שנות ה- 70 החלו להתחדש מגעים דיפלומטיים וכלכליים בין ארה"ב לסין. כתוצאה מכך סין הפכה ממדינה מבודדת מבחינה כלכלית, לאחת המדינות המשפיעות והחשובות ביותר בהקשר הכלכלי שכן סין במידה רבה נהנתה בכוח אדם יצרני גבוה ביותר, למרות כי ההון האנושי במדינה נחשב לנמוך (אך הון זה החל להשתפר בהדרגה בצורה משמעותית משנות ה- 2000) (Naughton, 2008).

לקראת סוף שנות ה- 80, המפלגה הקומוניסטית במדינה הודיעה על החלפת מדיניות כלכלית משמעותית לפיה תרומתו של האזרח למדינה מבחינה כלכלית איננה נובעת בפרודוקטיביות שלו כלפי המדינה (כלומר הוא איננו מייצר ועובד עוד בשביל המדינה), אלא כעת האזרח יפעל בפרודוקטיביות כלפי עצמו מתוך היעד להרוויח כסף. עושרה של המדינה יקבע בהתאם למיסים קבועים על רווח ומכאן האזרח יוכל לנסות ולהרוויח כמה שיותר כסף, שכן משאב זה ברובו המכריע יועבר אליו בלבד. מדובר על אירוע משמעותי, שכן כעת אנשים פיתחו מוטיבציה לעבוד ולהגביר את הפרודוקטיביות במדינה מתוך כוונה של עושר עצמי (Wansleben, 2013).

בשנת 2007, סין כבר נחשבה לכלכלה השלישית בגודלה לאחר ארה"ב ויפן (Ramamurti, 2009) ואילו נכון לסוף שנת 2014, הכלכלה הסינית נחשבה למובילה בעולם לפי תפוקה כלכלית לאומית עם - 17,632 טריליון דולר ואילו ארה"ב נמצאת במקום השני (IMF, 2014). מדובר על נתון משמעותי, שכן לא רק שארה"ב איבדה את עליונותה הכלכלית, אלא הייתה זאת הפעם הראשונה בהיסטוריה כאשר כלכלה מסויימת הפכה